

Třicáté výročí FPF v Opavě

OPAVA Právě končí, tak trochu podivný rok, byl současně završením 30 let trvání Filozoficko-přírodovědecké fakulty v Opavě. Fakulty nevelké, přesto svébytné, sice s neobvyklým názvem i oborovou skladbou, přesto v regionu ukotvené a s městem Opavou a jeho každodenností srostlé. Fakulty, bez níž by nebyla Slezská univerzita, a troufáme si říci, že ani vysoké školství v našem kraji takové, jaké je.

S tímto vědomím, odhodláním a optimismem vstupuje fakulta, její akademici i studenti do dalšího období. Proměnou vnitřní struktury se po vydělení „fyziky“ stala kompaktnější, vynikl akcent na humanitní vědy, posílila role uměleckých studií

se zaměřením na nová média a ve vzájemné symbióze a spolupráci se spolu s obraz dotvářející informatikou rozkročenou mezi exaktní a společenskou vědu fakulta vydává vstříc novému roku 2021 i novému desetiletí.

Jaké bude, to bychom se snad po zkušenostech právě končících měsíců neodvážili hádat ani ze skleněné koule. Vždyť koho by loni touto dobou napadlo, že zažijeme opakovaný nouzový stav, budeme – mnozí disciplinovaně a s pochopením – nosit roušky doposud vídané (a tak trochu posmívané) jen u turistů ze země vycházejícího slunce a obědme se, třebaže tu smutně, tu se skřípějícími zuby, bez hospod, hospůdek, bister a vináren. Koho by napadlo, že se budeme plně oddávat distanční výuce,

**DĚKUJEME
ZA VAŠI DŮVĚRU**

kantoři se budou se studenty vdat jen prostřednictvím počítačové obrazovky a propojení nejrozličnějšími on-line platformami se ocitneme na prahu Matrixu. Ať už se nám taková představa líbí či nás děsí, budeme na ni stále

připraveni. Ale budme připraveni i na návrat tradičního univerzitního prostředí s přednáškami, semináři a bouřlivými diskusemi, a hlavně zalidněného a plného života. A těšme se na to!

Irena Korbelařová

EDITORIAL

Vážení čtenáři!

Tak opět končí jeden rok. Byl v mnohém jiný než obvykle. Zvykli jsme si respektovat omezení, jejichž uváženost a smysl jsme mnohdy nechápali. Snažili jsme se i přesto uchovat co nejvíce atributů běžného každodenního života. Do závěru roku nás bude i ve svátečním období bezpochyby provázet naděje, že se vše zlepší, a to snad již v nedaleké budoucnosti. Nezbývá, než si přát, abychom se naplnění tohoto vánočního snu dočkali co nejdříve a prožili sváteční dny s přáním zdraví a všeho dobrého našim blízkým a všem lidem dobré vůle.

**prof. PhDr. Rudolf Žáček, Dr.
děkan Fakulty veřejných politik**

Milí čtenáři!

Blíží se Vánoce, čas klidu, zastavení se ve shonu a pohroužení alespoň na chvíli do uzavřeného mikrosvětla rodiny a nejbližších přátel. A ať se nám může zdát, že v tomto podivném roce už bylo toho klidu a uzavřenosti dost a dost a je načase postavit se naopak naplně proti této nenormálnosti, zkusme raději dostat tradicím a nechat si svou malou vzpouru na příhodnější časy. Přejí všem, aby nejpozději s Novým rokem opravdu nastaly. Mnoho štěstí, zdraví a radosti v roce 2021!

**Prof. PhDr. Irena Korbelařová, Dr.,
děkanka Filozoficko-přírodovědecké fakulty**

Moderní výzvy lidstva navážou dalšími přednáškami v roce 2021

**Psychiatr
Radkin Honzák**

OPAVA V novém roce se mohou středoškoláci, vysokoškoláci i široká veřejnost opět těšit na pokračování cyklu Moderní výzvy lidstva, který připravuje již tradičně Mendelovo gymnázium s Fakultou veřejných politik. A o zajímavé hosty rozhodně nebude nouze!

Rok 2020 byl plný změn a obratů i pro přednáš-

kový pořad Moderní výzvy lidstva. Ten čelil skutečné výzvě, když bylo nutné přednášky přesunout z univerzitní půdy do virtuálního prostředí on-line streamů. Ohlasy diváků však byly opravdu velké, a proto i pro další rok fakulta společně s gymnáziem připravuje setkání s výjimečnými hosty.

Lednový díl proběhne ještě on-line 27. 1. 2021, u ostatních budeme průběžně informovat. Jeho hostem bude psychiatr a psychoterapeut Radkin Honzák. Doktor Honzák vystudoval Fakultu všeobecného lékařství UK v Praze, pracoval v PL Kosmonosy, po atestaci jako konzultační psychiatr nejprve v Ústavu pro výzkum výživy, po sjednocení krčských výzkumných ústavů v IKEM, kde působí dosud v transplantačním programu. Deset let

vedl Oddělení lékařské psychologie, psychoterapie a psychosomatiky 1. LF Univerzity Karlovy. Dnes pracuje v ambulanci IKEM a Remedis. Mezi jeho hlavní pracovní zájmy patří problematika komunikace, psychoterapie a psychosomatiky.

Mezi další zajímavé hosty příštího roku budou patřit například filozofka Anna Hogenová v únoru nebo právnička a moderátorka Daniela Drtinová v dubnu (on-line stream) a mnoho a mnoho dalších.

Všechny dosud zrealizované přednášky je možno kdykoliv také zhlédnout na YouTube kanálu Moderních výzev lidstva, kde budou volně k dispozici i nadále, ať už v podobě streamů, či záznamů přednášek. Pro více informací sledujte stránky www.modernivyzy.cz.

Projekt na osvětu budoucích matek

OPAVA Zdravá mladá matka – zdravé spokojené dítě, tak se jmenuje program realizovaný v roce 2020 na Fakultě veřejných politik v Opavě, kde se vyučuje mimo jiné studijní program Porodní asistence. Realizace projektu proběhla za podpory Ministerstva zdravotnictví ČR a primárně se zaměřoval na problematiku vyššího věku žen při plánování těhotenství, zejména toho prvního.

Věk není jen číslo, ale pro zdraví matky a zdraví dítěte je to významný faktor. Věk žen při prvním těhotenství se v současnosti posunul do věkové kategorie 30–34 let. Ústav ošetřovatelství Fakulty veřejných politik společně s porodními asistentkami a porodníky oslovil mladé ženy v otázce plánování rodičovství a eliminace zdravotních rizik před a při těhotenství.

První oblast se zaměřila zejména na:

- analýzu vlastních postojů ke zdraví a k životním hodnotám,
- položení otázek: „Jaké mám plány do budouc-

na?“ „Kdy chci mít děti a kolik?“ „Jak se chovám ke svému zdraví a tělu?“

- představení rizik těhotenství v pokročilém věku pro matku: potrat, těhotenská cukrovka, předčasný porod, mimoděložní těhotenství atd.,
- představení rizik těhotenství v pokročilém věku pro dítě: riziko vrozených vývojových vad, vyšší riziko novorozenecké úmrtnosti, nízká porodní hmotnost, syndrom dechové tísně.

Druhou oblastí této aktivity byla problematika nadváhy a obezity v období těhotenství a porodu, která patří mezi zvýšená rizika pro matku i plod. Obezita je čím dál častější u žen nižších věkových kategorií, tím dochází ke zhoršení tvorby vajíček a následně k poruchám menstruačního cyklu a plodnosti.

Cílem projektu je a do budoucna bude docílit toho, aby mladé ženy přemýšlely o svém životě, zdraví a o rodičovství. Mateřství a zdravé děti jistě patří mezi důležité životní hodnoty a cíle. Mezi hlavní pilíře projektu patří osvěta a poradenství zdravého rodičovství.

Odraz tradičních pokrmů v současné společnosti

OPAVA Napadlo vás někdy spojit stravovací návyky se svou regionální identitou? Totiž to, jak se v různých sociálních kontextech stravujete, vypovídá o vaší zakořeněnosti mnohem více, než by se mohlo zdát.

Slezská univerzita v Opavě nedávno vydala publikaci s názvem Jídlo není jenom „něco k jídlu“, s výmluvným podtitulem Tradiční stravování a pokrmy jako součást regionální a národní identity ve vědomí a paměti současné společnosti. Téměř 300stránková studie se zabývá tradičními pokrmy a stravovacími zvyky z pohledu sociologie a soustředí se na regiony Hlučínsko, Hanácké Slovácko a Podkrkonoší. „Chtěli jsme mít pokryté všechny tři historické regiony českých zemí, to jest Čechy, Moravu a Slezsko,“ uvádí vedoucí kolektivu autorů docent Dušan Janák a doplňuje, že důležitým faktorem výběru byl zároveň vztah regionů k německé minulosti.

Vedle teoretické části, zabývající se sociálním a společenským kontextem, a praktické části, doplněné reportážními fotografiemi a autentickými recepty, hraje důležitou roli exkurz ke krajské komunitě v Chorvatsku, kde se jako tradiční dochovaly trochu jiné recepty. „Pro nás sociologie je daleko zajímavější historické vědomí současných lidí. Historicky autentické recepty nám slouží jako matrice pro srovnání,“ vysvětluje záměr Dušan Janák.

Kniha vznikla v rámci řešení projektu Kulinární dědictví českých zemí: paměť, prezentace a edukace programu NAKI II, jehož nositelem je Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě, ve spolupráci s odborníky z Fakulty veřejných politik v Opavě. Autorský kolektiv pod vedením doc. Dušana Janáka tvořili dále prof. Irena Korbelařová, prof. Rudolf Žáček a dr. Andrea Preissová Krejčí.

